

Ośrodek Szkoleń Specjalistycznych SG im. gen. bryg. Wilhelma Orlika-Rückemanna

<https://oss.strazgraniczna.pl/oss/aktualnosci/30804,Wyklad-quotGwiazdzisty-sztandar-nad-polskim-niebem-czyli-szalone-zycie-amerykans.html>
17.05.2025, 12:10

Strona znajduje się w archiwum.

Wykład "Gwiazdzisty sztandar nad polskim niebem czyli szalone życie amerykańskich lotników w wojnie polsko-bolszewickiej"

Anna Chmura
29.11.2018

Apogeum obchodów setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości już za nami. Choć główne uroczystości miały miejsce w okolicach jedenastego listopada br., to w dalszym ciągu w całym kraju mają miejsce wydarzenia przypominające o tym wspaniałym jubileuszu. Podobnie rzecz się ma w Ośrodku Szkoleń Specjalistycznym Straży Granicznej w Lubaniu, gdzie 27.11.2018 r. miał miejsce kolejny wykład poświęcony tym, którzy za cenę życia i zdrowia przyczynili się do zaistnienia Polski na politycznej mapie Europy i w świadomości ludzi na całym świecie.

Spotkanie było kontynuacją wcześniejszego wykładu poświęconego walce amerykańskich lotników w polskich mundurach z „bolszewicką nawałnicą”. Uczestniczący w nim

funkcjonariusze i pracownicy Ośrodka, obok nowych interesujących szczegółów związanych z pobytem Jankesów na ziemiach polskich, wprowadzeni zostali w tematykę szerszych relacji polsko-amerykańskich w czasie I wojny światowej i na początku dwudziestolecia międzywojennego.

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

W trakcie wykładu, szczególny nacisk położono na mało znane fakty z naszej historii i rolę, jaką odegrały USA w procesie walki o wolną Polskę, w tym jak wiele uczyniło społeczeństwo amerykańskie dla ratowania od śmierci setek tysięcy polskich rodzin, głównie dzieci. Pomoc materialna w postaci żywności, lekarstw czy też odzieży dostarczona zza oceanu do wynędzniałych i stojących na skraju śmierci głodowej Polskich Kresów Wschodnich, oceniana jest dzisiaj na kilkanaście miliardów współczesnych dolarów(!).

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Jak się obecnie szacuje, dzięki ofiarności Amerykanów, udało się zapobiec wielkiej tragedii, jaką z pewnością byłyby śmierć nawet ponadmilionowej rzeszy mieszkańców Kresów. Fakt ten, świadomie przemilczany w czasach PRL-u, spowodował, że Stany Zjednoczone cieszyły przed II wojną światową wielką estymą w polskim społeczeństwie, czego jednym z dowodów jest przechowywane do dziś, w największej bibliotece świata - Bibliotece Kongresu USA w Waszyngtonie - wyjątkowe na skalę światową dzieło: Polska Deklaracja o Podziwieniu i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych z 1926 r.

Kluczową postacią, lobbującą na rzecz wolnej i niegłodującej Polski, był cieszący się wówczas ogromną popularnością, porównywalną dzisiaj do sławy Michaela Jacksona i Mike'a Jaggera, kompozytor i wirtuoz fortepianu Ignacy Paderewski.

Do swoich „polskich” planów udało mu się przekonać tysiące Amerykanów, w tym tych najważniejszych: prezydentów W. Wilsona, H. Hoovera, miliardera J. Rockefellera i innych wpływowych, reprezentujących elitę kulturalną i polityczną USA. Zbierane wśród nich datki przekazywane były na zakup niezbędnych rzeczy dla najbiedniejszych polskich obywateli.

Wśród wolontariuszy znaleźli się także amerykańscy lotnicy, którzy po skończonej służbie w obronie Polski, powrócili do swojej ojczyzny i do ostatnich dni życia aktywnie działali na różnych polach, pomagając naszemu krajowi w myśl poznanego w kraju nad Wisłą hasła, autorstwa Joachima Lelewela: „*W imię Boga za naszą i waszą wolność*”.

Najsłynniejszą akcją przyszłego prezydenta USA H. Hoovera było zorganizowanie „Obiadu Nieobecnego Gościa” 29 grudnia 1920 roku w Hotelu Waldorf Astoria w Nowym Jorku. Zaproszenie przyjęło 1000 osób, głównie biznesmenów i polityków, z których każda wpłaciła po 1000 ówczesnych dolarów.

Zaproponowany im posiłek, na który składały się porcja ryżu i ziemniaków, gorące kakao wart był 22 centy, czyli tyle ile wynosiła dzienna racja żywieniowa polskiego dziecka. Na stole postawiono palącą się słabym ogniem świecę, która symbolizowała dogasające życie głodujących dzieci. W obiedzie uczestniczył m.in. multimilioner John D. Rockefeller Jr., który wzruszony losem polskich dzieci z własnej kieszeni wyłożył 2 mln dolarów. W sumie uzbierano wówczas 3 mln, za które zakupiono żywność, lekarstwa i artykuły medyczne. Akcja trwała dalej a w jej szczytowym momencie dożywianych było ponad 1,3 mln polskich dzieci w trzech tysiącach miast i wsi.